

**РОҲҶОИ ИНКИШОФИ МАҲОРАТИ
ЭҶОДИИ ОМУЗГОРОНИ СИНФҶОИ
ИБТИДОӢ ДАР РАВАНДИ ТАЪЛИМИ
САНЪАТ ВА МЕҲНАТ
ПУТИ РАЗВИТИЯ ТВОРЧЕСКИХ
СПОСОБНОСТЕЙ УЧИТЕЛЕЙ
НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ В ПРОЦЕССЕ
ХУДОЖЕСТВЕННО-ТРУДОВОГО
ВОСПИТАНИЯ**

**WAYS OF DEVELOPING CREATIVE
ABILITIES OF PRIMARY SCHOOL
TEACHERS IN THE PROCESS OF
ARTISTIC-LABOR EDUCATION**

Бобоева Инобат Солиҷоновна, муаллими кафедраи педагогикаи умумӣ ва касбии МДТ «ДДХ Хучанд ба номи акад.Б.Гафуров», (Тоҷикистон, Хучанд)

Бобоева Инобат Солиҷоновна, преподаватель кафедры специальной и профессиональной педагогики ГОУ «ХГУ имени акад.Б.Гафуров», (Таджикистан, Худжанд)

Boboeva Inobat Solijonovna, Lecturer of the Department of Special and Professional Pedagogy, SEI «KhSU named after acad. B.Gafurov», (Tajikistan, Khudjand)

Калидвожаҳо: омӯзгори босалоҳият, эҷодкорӣ, эҷодиёти педагогӣ, фаъолияти эҷодии педагогӣ, маҳорати педагогӣ, технологияи инноватсионӣ, фарҳанги педагогӣ

Дар мақола доир ба масъалаи омода намудани омӯзгори баландихтисоси эҷодкори синфҳои ибтидоӣ, роҳҳои рушди маҳорати касбии омӯзгор дар таълиқи дурусти ҷараёни таълим дар мактаби ибтидоӣ ва самаранокии раванди таълим баррасӣ сурат гирифтааст. Ҳамчунин нақши ва аҳамияти тайёрии касбии муаллими синфҳои ибтидоӣ барои рушди қобилияти эҷодии кӯдакони синни ибтидоӣ дар дарси санъат ва меҳнат арзёбӣ шудааст. Ғайр аз ин муаллиф дар бораи дастовардҳои муосири илм тавассути азхудкунии барномаи таълимиву стандарти давлатӣ, рушди қобилиятҳои эҷодии хонандагони хурдсол дар асоси эътирофи методи афзалиятҳои инкишофи шахсии хонанда, талабот, ҳадаф, қобилият, хусусиятҳои психологию инфиродӣ, таҷдиди сохтори раванди педагогӣ дар самти тамаркузи он бо баланд бардоштани маҳорат маълумот додааст.

Ключевые слова: компетентный педагог, творчество, педагогическое творчество, творческая педагогическая деятельность, педагогическое мастерство, инновационные технологии, педагогическая культура

В данной статье рассматриваются вопросы подготовки высококвалифицированных творческих учителей начальных классов, пути развития профессиональных навыков учителя в вопросах правильной организации учебного процесса в начальной школе и эффективности учебного процесса, роль и значение профессиональной подготовки учителей начальных классов, учителя школы для развития творческих способностей младших школьников на уроках искусства и работы с использованием современных достижений науки через освоение образовательной программы и государственных стандартов, развитие творческих способностей младших школьников на основе методического распознавания предпочтений, с учетом личностного развития, потребностей, целей, способностей, психологических и индивидуальных особенностей студента и обеспечивается перестройка педагогического процесса в сторону его концентрации за счет повышения информационных навыков.

Keywords: competent teacher, creativity, pedagogical creativity, creative pedagogical activity, pedagogical skill, innovative technologies, pedagogical culture.

The given article dwells on the issues of training highly qualified creative primary school teachers, ways to develop professional skills of teachers in matters of proper organization of the educational process in primary school and the effectiveness of the educational process, the role and importance of professional training of primary school teachers, school teachers for the development of creative abilities of younger schoolchildren in the classroom art and work using modern scientific achievements through mastering the educational program and state standards, developing the creative abilities of younger schoolchildren based on methodological recognition of preferences, taking into account personal development, needs, goals, abilities, psychological and individual characteristics of the student and ensuring the restructuring of the pedagogical process towards its concentration by increasing information skills.

Дар шароити навсозии фазои таълиму тарбия масъалаи омода намудани омӯзгори баландихтисоси эҷодкори синфҳои ибтидоӣ, ки қодир ба рушди ҳамаҷонибаи кӯдак аст, ҳамчун шахсияти соҳибистеъдод, дар ташаккул ёфтани шахсияти рушдёфтаи муосир мусоидат менамояд, хеле аҳамияти калон дорад. Самаранокии ҳалли ин масъалаҳо бештар аз маҳорати

касбии омӯзгор дар ташкили дурусти чараёни таълим дар мактаби ибтидоӣ ва пеш аз ҳама, раванди фанҳои таълимӣ (забони модарӣ, математика, санъат ва меҳнат, табиатшиносӣ) вобаста аст, ки шавқу рағбати кӯдакро ба омӯзиш, кашфи мафҳуми нав пурзӯр карда, қувват ва эътимоднокии онро таъмин намуда, ба дониши андӯхташуда ва ташаккули фаъолияти маърифатии ҳар як кӯдак замина гузошта, барои тарбия намудани шахсияти воқеиву эҷодкор ва бомаърифат мусоидат мекунад [5, с.87].

Илму амалияи педагогӣ ба таври боварибахш исбот мекунад, ки танҳо омӯзгори босалоҳият як шахси эҷодкорро тарбия карда метавонад. Аз ин бармеояд, ки нақш ва аҳамияти тайёрии касбии муаллими синфҳои ибтидоӣ барои рушди қобилияти эҷодии кӯдакони синни ибтидоӣ дар дарси санъат ва меҳнат аз дастовардҳои муосири илм, инчунин тағйироти дар таълиму тарбия ба вучуд омадани он хавасманд мегардад.

Тамоюли ислоҳоти муосири маориф ба ташаккули мутахассиси касбӣ нисбат ба тайёр кардани омӯзгори синфҳои ибтидоӣ, махсусан дар самти эҷодиёти касбӣ педагогӣ талаботи зиёд мегузорад. Ба рушди эҷодии омӯзгори оянда, фаълнокии ӯ ба навоарӣ, таҷрибаомӯзӣ, маҳорати педагогӣ, қобилияти худшиносӣ, маърифатӣ ва худомӯзӣ дар фаъолияти касбӣ афзалият дода мешавад [4, с.242].

Эҷодкорӣ дар фаъолияти педагогӣ тақозо мекунад, ки дар омӯзгорони ояндаи синфҳои ибтидоӣ доираи васеи дониш, малака ва маҳорати касбӣ эҷодӣ, касбӣ методӣ ташаккул дода шавад. Аммо ҷунони амалияи мактаб нишон медиҳад, омодагии муаллими синфҳои ибтидоӣ ба интихобу ороиши маводу воситаҳои таълимӣ, истифодаи шаклҳои ғайристандартӣ, усулҳои таълиму тарбия, ба ҳам пайвастан ва татбиқ намудани онҳо дар фаъолияти тарбиявӣ беруназсинфӣ, ба роҳ мондани ҳамкорӣ, ҳамсозӣ, якҷоя эҷод кардан бо субъектҳои гуногуни раванди таълим на ҳамеша кифоя аст, ки ин албатта, ба инкишофи эҷодии мактабчагон таъсири манфӣ расонда метавонад. Аз ин рӯ, зиддиятҳои ошкоршударо ҷунин тавзеҳ додан мумкин:

- тағйироти мазмуни фаъолияти педагогии муаллими синфҳои ибтидоӣ вобаста ба ислоҳоти системаи маорифи муосир, мазмуну шаклҳои таълими ӯ дар муассисаҳои таълимии таҳсилоти олий;

- сатҳи мавҷуда, зарурияти омодагии омӯзгорони синфҳои ибтидоии оянда ба фаъолияти касбӣ ва эҷодӣ оид ба ташаккули шахсияти хонандагони эҷодкор, ки самти таҳқиқоти илмии интихобкардаи моро нав менамояд [2, с.45].

Таҳлили таҳқиқоти марбут ба масъалаи эҷод, шахсияти эҷодкор, қобилиятҳо ва фаъолияти эҷодӣ имкон медиҳад, ки тавачҷуҳи зиёди олимонро ба ҷанбаҳои гуногуни он баён кунем.

Асарҳои Д.Богоявленская, Л.Выготский, В.Моляко, А.Менегетти, В.Николько, Я.Пономарев, В.Роменец ва дигарон ба масъалаи моҳият ва мазмуни рушди фаъолияти эҷодӣ бахшида шудаанд. Ташаккули фард ҳамчун шахси эҷодкор дар асарҳои илмии Н.Гузий, В.Загвязинский, И.Зязюн, С.Коновец, Н.Кичук, М.Никандрова, О.Пиёда, С.Сысоева ва дигарон мавриди омӯзиш қарор гирифтааст.

Бояд зикр кард, ки сарфи назар аз дастовардҳои назарраси олимони дар ин самт, мо ҷунин мешуморем, ки масъалаи омодагии омӯзгорони синфҳои ибтидоии оянда ба фаъолияти касбӣ ва эҷодӣ оид ба рушди нерӯи эҷодии хонандагони хурдсол, қобилиятҳои эҷодии онҳо то ҳол қисман ҳалли ҳудро ёфтаасту бас. Аксар вақт қолабҳои тафаккури педагогии муаллимони синфҳои ибтидоӣ сегонаи вазифаҳои таълимӣ, тарбиявӣ ва инкишофи таълими муосири хонандагони синфҳои ибтидоиро таъмин намекунад. Одатан, саъю кӯшиши омӯзгорон ба ташаккули дониш, малака ва маҳорат, ҳалли масъалаҳои таълимӣ нигаронида шуда, ба рушди тафаккури эҷодии, қобилияти фикрронии асил, заковат, тавлиди ғоя ва эҷоди ақидаҳои нав, инкишоф додани тасаввурот, ҳаёлот, ҳиссиёт ва қобилияти пайдо кардани якҷанд роҳҳои ҳалли мувофиқ дар хонандагони хурдсол имконпазир мегардад. Ҳамин тавр, таҳлили адабиёти илмӣ нишон медиҳад, ки аксари таҳқиқоти илмӣ ба баланд бардоштани сифати тайёр кардани муаллимони барои иҷрои вазифаҳои касбӣ педагогӣ нигаронида шудааст, аммо ба қисмати эҷодии ин таълим эътибори кофӣ дода намешавад [3, с. 372].

Эҷодкорӣ дар адабиётҳои илмии психологӣ ва педагогӣ оид ба масъалаи мазкур раванди эҷодӣ як қизи нав, ки қаблан вучуд надошт, мебошад. Дар аксари мавридҳо мафҳумҳои «эҷодӣ» ва «фаъолияти эҷодӣ» муайян карда мешаванд, аммо эҷодиёти педагогӣ нисбат ба маънои умумии ин мафҳум хусусиятҳои ҳудро дорад. Ба ақидаи С.Гончаренко «Эҷодиёти педагогӣ муносибати асли ва хеле самарабахши муаллим ба вазифаҳои тарбиявӣ, ғани гардондани назария ва амалияи таълиму тарбия мебошад, ки ба ҷиҳатҳои гуногуни фаъолияти муаллим, яъне гузаронидани машғулиятҳои таълимӣ, қор дар ташкили коллектив, ташаккули шахсияти хонанда, таҳияи стратегия ва тактикаи фаъолияти педагогӣ нигаронида шудаанд ва ин амалҳо

бо мақсади иҷрои оптималии вазифаҳои инкишофи ҳамачонибаи шахсият мусоидат мекунад» [1, с.210].

Дар таҳқиқоти илмӣ мафҳуми «эҷодиёти педагогӣ» муҳимтарин меъёри инкишофи сифатҳои шахсияти омӯзгори мактаби муосир эътироф шудааст, ки он, пеш аз ҳама, дар эҳтиёҷоти иҷтимоӣ ба эҷодкорӣ зуҳур мекунад. Эҷодиёти педагогӣ муайян мекунад фаъолиятҳое, ки ба ташаккули шахсияти донишҷӯ ҳамчун субъекти эҷодиёти ҳаёт нигаронида шудаанд, сифати интегративии шахсияти омӯзгор, ки қисмҳои сохтори он иборатанд аз: тамоюл, худшиносӣ ва ташаккули тафаккури касбӣ, фарҳанги ташхисӣ; фаъолият, ки ба омӯзиши таҷрибаи педагогӣ, маҳорати педагогии муаллимон, худшиносӣ, худбаҳодиҳӣ ва такмили он равона гардидааст. Ҳамин тариқ, эҷодиёти педагогӣ ин фаъолияти эҷодии мутақобилаи субъектҳои асосии раванди таълими муассисаи таълимӣ (муаллим ва донишҷӯ, муаллим ва хонанда) дар робита ва вобастагии байни онҳо буда, натиҷаи он боиси рушд ва худшиносии хонандагон мегардад [2, с. 212].

Фаъолияти касбӣ ва педагогии муаллими синфҳои ибтидоӣ гуногун аст. Донишҷӯ хангоми таҳсил дар мактаби олии педагогӣ бояд ҳамаи намудҳои онро аз худ кунад, аз ҷумла:

фан – донишҷӯи фанҳои таҳассусӣ дар синфҳои ибтидоӣ таълим додашаванда, аз худ намудани усулҳои таълим, дарк намудани мавқеи ҳар як фан дар робитаҳои байнифанӣ;

педагогӣ - тарҳрезии мундариҷаи фанҳо, гузаронидани дарсҳо; ба нақша гирифтани корҳои беруназсинфӣ, қори инфиродӣ бо хонандагон ва ғайра;

навоарӣ - омӯхтани таҷрибаи пешқадам бо истифодаи усулҳои инноватсионӣ дигар омӯзгорони пешқадам; рушди технологияи инноватсионӣ дар фаъолияти касбӣ ва гузаронидани озмоиши педагогӣ;

интиқол додани таҷрибаи тадқиқотӣ бо технологияи инноватсионӣ;

худидоракунии коллективӣ - дар коллектив нигоҳ доштани фазои мусоиди қорӣ;

худомӯзӣ дар касбият – донишу маҳорати касбии худро баланд бардоштан ва ғ. [3, с. 421].

Ҳамаи ин намудҳои фаъолияти педагогӣ аз муаллими синфҳои ибтидоӣ маҳорати баланди педагогиро талаб мекунад. «Маълумоти педагогӣ, - қайд мекунад И.Зяюн, - маҷмуи хислатҳои шахсият аст, ки дар асоси рефлексивӣ худидоракунии сатҳи баланди фаъолияти касбиро таъмин менамояд» [2, с. 87]. Дар баробари ин, хусусиятҳои муҳими шахсияти омӯзгор ин самти инсондӯстии фаъолияти ӯ, салоҳияти касбӣ (донишҳои касбӣ, маҳорати баланди касбӣ дар фаъолияти педагогӣ), қобилияти педагогӣ (қобилияти зуд ва такмили худидоракунии он), инчунин педагогӣ мебошанд. Техникаи педагогӣ ба дониш ва қобилият асос ёфтааст, ки он имкон медиҳад, муаллимони дохилии потенциали муайян карда шуда, сохтори фаъолияти педагогиро ба ҳам мувофиқ созанд.

Мутобиқи талаботи муосири тайёр кардани мутахассисони соҳаи педагогӣ омӯзгор-устод бояд шахси эҷодкор бошад, ки бо дараҷаи баланди инкишофи тамоюли ба фаъолияти педагогӣ равона шуда, майли худшиносӣ дар ин касб, инкишофи сифатҳои касбӣ, маҳорати эҷодӣ ба муваффақияти фаъолияти педагогӣ мусоидат намояд. Маҳз маҳорати касбӣ аз ягонагии салоҳияти педагогӣ, истеъдоди эҷодии худӣ муаллими синфҳои ибтидоӣ оғоз мегардад, ки бештар самараро роҳбарии ӯро дар ташаккули шахсияти эҷодии хонанда муайян мекунад. Эҷодкорӣ дар фаъолияти педагогӣ аз муаллим талаб мекунад, ки:

– қобилияти тағйир додан, якҷоя кардани мундариҷаи маводи таълимро дошта бошад;

– омодагӣ ва фаъолияти назаррас дар банақшагирии раванди таълим дар ҷорабиниҳои таълимӣ ва беруназсинфӣ бо хонандагон дошта бошад;

– истифодаи метод, усул, шаклҳои ғайристандартӣ ташкили фаъолияти эҷодии тарбиявӣ ва беруназсинфӣ хонандагон;

– омодагии таҷрибаи педагогӣ - ҷустуҷӯи роҳҳои такмили ҷараёни таълим бо мақсади ташаккули нерӯи эҷодии хонандагон ва ғ. [6, с.68].

Пас, барои он ки муаллими синфҳои ибтидоӣ эҷодкорона амал кунад, ӯ бояд дорои як қатор хосиятҳо, сифатҳои муҳими касбӣ бошад, ки ба рушди касбии шахсияти ӯ мусоидат намуда, тавассути он ташаккули шахсияти хонанда таъмин карда шавад.

Омӯзгори босалоҳият шахсест, ки гуногунии хонандагонро дарк мекунад;

Сатҳи рушди малакаҳои хондани хонандагонро муайян карда метавонад;

Мувофиқи сатҳи рушди малакаҳои хониши хонандагон фаъолиятҳои гуногунро ба нақша мегардад ва дар амал истифода мебарад;

Барои ташаккули малакаҳои хондани хонандагон шароити боилтифот ташкил карда метавонад;

Ба хонандагон муносибати хуб карда, онҳоро барои ташаккули салоҳиятҳо роҳнамоӣ мекунад.

Мо ба фаъолияти эҷодии педагогӣ тайёр кардани муаллимони ояндаи синфҳои ибтидоиро, аз як тараф, қобилият ва тайёр будани муаллим дар ташаккули шахсияти эҷодии талаба, аз ҷониби дигар, инкишофи қобилияти эҷодии ўро фаҳмем ва такмили фаъолияти эҷодӣ ва баланд бардоштани дараҷаи педагогӣ мешуморем. Таваҷҷуҳ ба худомӯзӣ, худбаҳодихӣ, муайянқунӣ арзиши касбиро дар назар дорад, ки дар мачмуъ, рушди шахсияти омӯзгори ояндаро ташкил медиҳад.

Мо раванди тайёр кардани муаллими синфҳои ибтидоиро ба фаъолияти эҷодии педагогӣ ҳамчун як раванди эҷодии объективӣ мефаҳмем, ки бояд ба тамоюлҳои муосири рушди таҳсилоти олий бо дарназардошти ҳамгирӣ ба фазои таҳсилоти ҷаҳони муосир, дастовардҳои илми равоншиносӣ ва педагогӣ ҷавобгӯ бошад ва дар ин замина амалияи педагогӣ хусусият ва қонуниятҳои раванди инкишоф, худинкишофҳои шахсият пешакӣ муайян карда мешаванд. Мо инро як раванди зина ба зина мешуморем, ки он тавассути азхудкунии барномаи таълимӣ аз ҷониби донишҷӯён амалӣ карда мешавад. Таҳлили нақшаҳои таълимӣ тайёр кардани омӯзгорони ояндаи синфҳои ибтидоии дараҷаи таҳассусии таълимӣ «бакалавр» нишон дод, ки фанҳое, ки сохтори онҳо барои ташаккули эҷодии шахсияти муаллими оянда имкониятҳои фаровондоранд, парокандаву нопурраанд. Самти равшани он ташаккули шахсияти эҷодии омӯзгор ва ба ҳамдигар инкишоф додани қобилиятҳои эҷодии онҳо бо аз худ намудани курси фанни «Маҳорати педагогӣ» аз ҷониби онҳо мебошад. Муҳтавои қисми муаллимони синфҳои ибтидоӣ ба фаъолияти эҷодии педагогӣ иборат аст аз: асоснокӣ назариявӣ ва методии мафҳумҳои асосии эҷодиёти педагогӣ, моҳият ва хусусияти фаъолияти эҷодии педагогии муаллими синфҳои ибтидоӣ; муайян намудани сохтори шахсияти эҷодии муаллими синфҳои ибтидоӣ, марҳилаҳо ва дараҷаҳои инкишофи шахсияти эҷодии ў; омӯзиши самтҳои асосии тадқиқоти илмӣ эҷодиёти педагогӣ; муайян намудани сифатҳои эҷодии шахсияти хонанда, мазмун ва меъёрҳои баҳодихӣ онҳо; муайян намудани шароитҳои психологию педагогӣ, омилҳои муваффақият дар инкишофи эҷодии хонандагон синфҳои ибтидоӣ; асоснок кардани хусусиятҳои фаъолияти муаллими синфҳои ибтидоӣ дар инкишофи эҷодии хонандагон; омӯختан ва такмил додани таҷрибаи педагогӣ; истифодаи технологияҳои педагогӣ ҳамчун эҷодиёти муаллими синфҳои ибтидоӣ [4, с. 114].

Татбиқи мундариҷаи курс ба тадриҷан ташаккул додани дониш, малака ва маҳорати амалӣ асос меёбад.

Марҳилаи I - итилоотӣ ва нишондиҳандагӣ. Мақсад аз қонунҳо ва қоидаҳои педагогика ба эҷодкорӣ ҳамчун як соҳаи донишҳои педагогӣ оид ба рушди эҷодии шахсият дарк намудани донишҷӯён мебошад.

Марҳилаи II - мундариҷа-фаъолият. Мақсад донишҷӯён аз худ намудани технологияҳои инкишоф, худидоракунӣ, такмили худ, худтаълимидихӣ қобилиятҳои эҷодии шахсият; мустақкам намудани малакаҳои амалӣ оид ба ташкил ва фароҳам овардани шароити мусоиди психологию педагогӣ барои инкишофи эҷодии талабагон.

Марҳилаи III - назорат-рефлексивӣ. Мақсад назорат, умумӣ, арзёбии сатҳи омодагии хонандагон ба эҷодиёти педагогӣ мебошад.

Ба фикри мо, тайёриро ба фаъолияти эҷодии педагогӣ аз рӯи принципҳои зерин:

– гуманизатсияи таълим – ба талаба имконияти инкишофи доимӣ, такмил, инкишофи қобилияти эҷодӣ дар фаъолияти педагогӣ додан;

— ташкили робитаи мутақобила дар асоси муколама - таваҷҷуҳ ба муқоисаи нуқтаи назари гуногун, муносибати таҳаммулпазирӣ ба андешаҳои дигар;

— ба вучуд овардани вазъияти ҳамкорӣ эҷодӣ, ҳамсозӣ, арзёбии фаъолиятҳои таълимӣ;

— самти касбӣ ва эҷодӣ – ҷамъбасти донишҳои психологию педагогӣ, малака ва маҳорати амалии касбӣ, ташаккули омодагӣ ба истифодаи оптималӣ ва эҷодкоронаи онҳо дар фаъолияти касбию педагогӣ, дар асоси дарки назариявии моҳияти раванди педагогӣ, системаи интегралӣ;

– навоарӣ – пайвастигии навосозии мундариҷаи омодагии касбӣ-педагогии омӯзгорони оянда бо дастовардҳои илм ва амалияи педагогӣ, натиҷаҳои эҷодиёти педагогӣ;

— таваҷҷуҳ ба мутахассисони оянда бо истифода аз технологияҳои инноватсионии педагогӣ, ки ба рушди эҷодии шахсияти донишҷӯ мусоидат мекунад [5, с. 112].

Омода намудани хонандагон барои инкишофи қобилияти эҷодӣ, ки мавқеи фаъолонии илмиро дар дарс бо мақсади таҳлил, дарк ва арзёбии самаранокии омӯзиши тамоми фанҳои касбӣ, фаъолияти касбиро ҳангоми амалияи педагогӣ таъмин менамояд; ташаккули муносибати омӯзгорони оянда ба худ ба сифати шахсият, ки дар қобилияти тағйир додан (модернизатсия)-и раванди таълиму тарбияи хонандагон синфҳои ибтидоӣ, арзёбии оқибатҳои он зоҳир мегардад.

Татбиқи мундариҷаи фан ба тадриҷан ташаккул додани дониш, малака ва малакаҳои амалии донишҷӯён асос меёбад.

Қобилияти эҷодкорӣ чун таркибии фарҳанги педагогии омӯзгор мебошад. Тайёрии муаллими синфҳои ибтидоӣ барои рушди қобилиятҳои эҷодии хонандагонӣ хурдсол дар асоси эътирофи методҳои афзалиятҳои инкишофи шахсии хонанда, талабот, ниятҳо, ҳадафҳо, қобилиятҳо, хусусиятҳои психологию инфиродӣ, таҷдиди сохтори раванди педагогӣ дар самти тамаркузи он бо баланд бардоштани маҳорати касбии донишҷӯ, ташаккули шахсияти касбӣ ва эҷодии омӯзгор, инкишоф ва худидоракунии субъектҳои ҳамкориҳои педагогӣ, инкишофи психологӣ вобаста буда, барои такмил додан ва шинос шудан бо механизмҳои педагогӣ мусоидат мекунад.

АДАБИЁТ:

1. Гончаренко, С. В. Педагогический словарь / С.У. Гончаренко. - Киев: Лыбидь, 1997. - 376 с.
2. Зязюн, И.А. Педагогическое мастерство: учебник / И.А. Зязюн, Л. В.Крамущенко, И.Ф. Кривonos и др.; По Ред. И.А. Зязюна. - 2-е вид., дополнить. и перераб. - Киев: Высшая школа, 2004. - 422 с.
3. Зязюн, И.А. Философия педагогического действия: монография / И.А. Зязюн. -Черкассы: Вид-во от ЧНУ имени Б. Хмельницкого, 2008. - 608 с.
4. Сыsoева, С. О. Основы педагогического творчества: учебник. / С. О. Сыsoева. - Киев: Миллениум, 2006. - 346 с.
5. Цокур, Г. М. Формирование потенциала профессионального саморазвития в будущих преподавателей Высшей школы в процессе магистерской подготовки / Г М. Цокур / Автореферат дис...канд. пед. наук: 13.00.04 / Южноукраинский государственный пед. Университет имени К. Д. Ушинского. - Одесса, 2004. - 219 с.
6. Фокин, Ю.Г. Преподавание и воспитание в высшей школе: методология, цели и содержание, творчество: учеб. пособ. для студ. высш. учеб. Завед/ Ю.Г.Фокин. - Москва: Академия, 2002. - 224 с.

REFERENCES:

1. Goncharenko, S. V. Pedagogical dictionary / S. U. Goncharenko. - Kyiv: Lybid, 1997. - 376 p.
2. Zyazyun, I. A. Pedagogical skill: textbook / I. A. Zyazyun, L. V. Kramushchenko, I. F. Krivonos and others; According to the editorship of I. A. Zyazyun. - 2nd version, supplemented. and revised. - Kyiv: Higher school, 2004. - 422 p.
3. Zyazyun, I. A. Philosophy of pedagogical action: monograph / I. A. Zyazyun. - Cherkassy: Publishing house of the B. Khmel'nitsky Chernivtsi National University, 2008. - 608 p.
4. Sysoeva, S. O. Fundamentals of Pedagogical Creativity: textbook. / S. O. Sysoeva. - Kyiv: Millennium, 2006. - 346 p.
5. Tsokur, G. M. Formation of the Potential for Professional Self-Development in Future Teachers of Higher Education in the Process of Master's Degree Training/G.M.Tsokur/Abstract of Cand. Sci. (Pedagogical) Dissertation: 13.00.04 / South Ukrainian State Pedagogical University named after K. D. Ushinsky. - Odessa, 2004. - 219 p.
6. Fokin, Yu. G. Teaching and Education in Higher Education: Methodology, Goals and Content, Creativity: Textbook. Manual for Students of Higher Education. Head of Department / Yu. G. Fokin. - Moscow: Academy, 2002. - 224 p.